

kelenföldi evangélikus

hírlevél

1.

xxiv. évfolyam

2020. tavasz

Istennel | hittel | szeretettel | szolgálattal

„Lássátok meg, milyen nagy szeretetet tanúsított irántunk az Atya!”

(1 Ján 3,1)

Szeretett gyülekezet!

A járványhelyzetre való tekintettel, komolyan véve a Püspöki Tanács javaslatait, március 16-tól egyházközségünkben a következő intézkedések léptek életbe határozatlan ideig:

1. Nem tartunk istentiszteleteket (Farkasrét, Kelenföld) se vasárnaponként, se hétköznapokon.
2. Valamennyi gyülekezeti és cserkészprogram határozatlan időre leáll. Ugyanez igaz a nálunk tartandó külsős programokra.
3. A lelkészi hivatal zárva tart. Munkatársaink otthonról dolgoznak home office rendszerben. Irodavezetőnk, Eszter hétköznapokon 9-13 óra között telefonügyletet tart, száma: 06-30-455-52-66.
4. A lelkészek telefonon, emailen természetesen elérhetőek.
5. Az urnatemető is bezárt. Rendkívüli esetben, László Dáviddal való telefonos egyeztetés alapján látogatható csak.
6. Ha bárki tud olyan idős testvérünkről, akinek bármilyen jellegű segítségre szüksége van, kérjük, jelezze a lelkészeknek, vagy Tóth Ferencné Ági diakóniai munkatársunknak.
7. Hírlevelünk húsvéti számát, melyet szeretettel ajánlunk mindenki szíves figyelmébe, gyülekezeti önkénteseink juttatják el gyülekezetünk tagjaihoz.

Ahogy eddig is, ezután is kérjük, hordozzuk imádságban a kialakult veszélyhelyzetet. Imádkozzunk betegekért, áldozatokért és családtagjaikért, orvosokért, egészségügyi dolgozókért, pedagógusokért, mindazokért, akiket komoly döntések terhe nyom.

Kyrie Eleison!

Gáncs Tamás igazgatólelkész
Szepesfalvy Ákos felügyelő

2020. március 16.

„Mert én tudom, hogy az én megváltóm él, és utoljára megáll a por fölött, s ha ez a bőröm lefoszlik is, testemben látom meg az Istent.” (Jób 19,25-26)

Polinézia területén található (számmomra) a világ egyik legkülönlegesebb helye, a Chiléhez tartozó Húsvét-sziget. Ez az óceániai „Narnia” felfedezésének napjáról kapta nevét: Jakob Roggeveen 1722-ben érkezett a területre Húsvét vasárnapján. Ez a gyönyörű, vulkanikus sziget régóta élőhelyként használt, az ember által lakott területektől legmesszebb eső szárazföld a világon, területe kb. Budapest kétharmada. A sziget legismertebb különlegességei a maóik, azok a – többnyire – tufa szobrok, melyekből közel ezer darab található a tengerpartok mentén. Ezeket a szobrokat a közösségek feltételezhetően őseik tiszteletére állították, hogy megszemélyesítsék azokat. Évszázadok kreativitása, művészi tehetsége és spiritualitása koncentrálódik ezekben a több tonnás alakokban. Pár hete, márciusban egy helyi teherautós balesetet szenvedett és kocsiával

összetörte egyiküket.

Amikor egy ilyen hírt hallunk, perspektívába helyeződik az emberi történelem hatalmas távolsága és íve, és a pillanatnak, a kortárs létnek a súlya. Hirtelen eltűnik valami, ami évszázadokig hivatott valakinek az emlékéket őrizni, megtestesíteni. Húsvét örömezenete, hogy Jézus Krisztus feltámadt a halálból, él és vele élünk mi is. Nem csak itt és most, ebben a történelmi időszakban, ezen a földrajzi helyen, hanem örökre. Esélyünk nincs felfogni, mit jelent ez. Nem is baj, mert van valami más, amivel igenis tudunk mit kezdeni: az, hogy meglátjuk az Istent. Az érzékelésen keresztül van kapcsolatunk a világgal, egymással, az emberek nagy többsége ismeri a látás csodáját. Valakit nagy várakozás után végre meglátni, vagy újra látni – tudjuk mennyire fontos és különleges dolog. És Istennel kapcsolatban min-

den okunk megvan az izgatottságra, a vágyakozásra. Minden okunk megvan arra, hogy alig várjuk a találkozást azzal, aki Jézus Krisztusban közénk jött, hozzánk hasonló lett, aki úgy és annyira szeret minket, hogy mindent magára vett, ami tönkretesz bennünket: bűnt, átkot, hiányt, magányt, hibát, fájdalmat, mindent. Mert az ember, minden nyomorúságunk és undok-

ságunk ellenére a legértékesebb és a legfontosabb Isten számára.

Hisszük a test feltámadását. Ami azt jelenti, hogy utunk végeztével nem tűnünk el sem a világból, sem Isten emlékezetéből, de nincs szükség több tonnás kövekre sem, hogy tovább éljünk.

☞ MOLNÁR LILLA

A csodák Istene

interjú Kocsis Tamás görög katolikus szervező lelkésszel

2020-ban Budapest ad otthont az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusnak. Hogyan készülsz rá te személyesen, és hogyan készülnek rá az általad vezetett közösségek?

Az Eucharisztikus Kongresszus központi témája nyilvánvalóan az Eucharisztia szentsége, amely misztérium, tehát nehéz róla beszélni - mint általában a misztériumokról. Ez nem azt jelenti hogy nem lehet, sokkal inkább azt, hogy nem

könnyű fogalmakkal megragadni. Hasonlóan nehéz definiálni - de akár lefesteni, vagy megénekelni - a szerelmet, a szenvedést vagy bármely más misztériumot. Pedig a kongresszus kapcsán mindenki erre kíváncsi: mi az Eucharisztia? Ez jelenti egyben a készülődés nehézségét is: hogyan készüljek egy olyan kongresszusra, aminek központi témáját nehéz megragadni. A készüllet számomra ezért abban áll, hogy minél mélyebben megsejthessem és megsejtessem másokkal is ennek a csodálatos Misztériumnak a befogadhatatlan szépségét és nagyságát. A konkrét eseményekről pedig nagyszerű tájékoztatást kaphatunk a NEK honlapján.

Mik a főbb dogmatikai aspektusai a görög katolikus teológiában az oltári szentségnek?

A bizánci teológia mélységes és terjedelmes tanítást ad az Eucharisziáról, amit itt röviden talán teljes egészében nehéz lenne summázni. E próbálkozáshoz a kiindulópont legyen mégis a görög elnevezés, ami egyszerűen hálaadást jelent. Az Eucharisztia a Szent liturgia középpontja, amikor a hálát adó közösség által felajánlott kenyér és bor a Szentlélek működése

által lényege - de nem az anyaga - szerint Krisztus testvére és vérvé válik át. Miért beszélünk hálaadásról mégis? Mert a legnagyobb dolog történik, ami emberrel történhet: Isten megjelenik számunkra, hogy velünk lehessen. Ez az üdvtörténet csúcspontja, amit Jézus Krisztus megtestesülésében és az emberek között való jelenlétében ismerhetünk fel. Ennek a jelenlétnek a misztikus jele az Eucharisztia, amit maga Krisztus hagyott hátra az utolsó vacsorán, amikor azt mondta: "ez az én testem" és "ez az én vérem". A felajánlott kenyérben és borban ettől kezdve Krisztus Istent láthatjuk, vele találkozhatunk, sőt, annak vételekor vele egyesülhetünk! Ez a jelenlét tökéletes jelenlét, ami a bizánci és a katolikus felfogás szerint nem lehet csupán jelkép, hiszen Isten akkor van jelen tökéletesen az Eucharisziában, ha teljes - szellemi és fizikai - valóságában jelen van. Az Eucharisztia Isten csodája, ami értelmünk számára talán felfoghatatlan, de ettől még nem lehetetlen, mint ahogy a valóságban is vannak az értelem számára felfoghatatlan dolgok. Szent Ágoston szerint ha Istent megérténénk, nem lenne Isten (Sermo 117, 3, 5). Ez vonatkozik az Eucha-

risztia misztériumára is! Éppen ezért ezt a csodás jelenléte talán nem érteni, hanem érezni kell! Ha pedig megérezzük Isten boldogító jelenlétét, hálát kell adnunk - ez az Eucharisztia.

Mit érzel a legnagyobb kihívásnak, amikor gyermekekkel, fiatalokkal először beszélgetsz az áldozásról? Mi fogja meg őket, mi kavargja fel őket?

A legnagyobb kihívás megmagyarázni a csodát! Ugyanakkor mindenki nyitott a csodára! Szeretnék elhinni! Az elsőáldozásra készülőknek azt szoktam mondani: amikor magukhoz veszik az Eucharisziát, akkor úgy tűnik, mintha kenyeret és bort vennének magukhoz. Lenyelik és ezáltal magukhoz veszik táplálékként a glutént, a szénhidrátot, a borból lévő parányi alkoholt és Isten erejét. Természetesen ennél sokkal többről van szó, de kezdetnek talán elég.

Mit jelent a te személyes elhívásodban, papi hivatásodban az Eucharisztia?

Mindent! Mi úgy hívjuk a lelkészt, hogy "áldozó pap". A pap, akár a lelkész számos szolgálatot lát el, mint a hitoktatás, közösségszervezés, családpasztoráció, sőt néha azasztalos munka is. Mégis a legfőbb feladatunk elsősorban abban áll, hogy Krisztus áldozatát megjelenítve az eucharisztikus Szent Liturgiában magát Krisztust adjuk a hívőknek. Jézus egy szamar hátán vonult be Jeruzsálembe. Ez az esemény azt a szamarat híressé és naggyá tette. De Jézus nélkül ez a szamar csak egy közönséges csacsi marad. Az áldozó papok is ilyen szamarak, különleges szolgálatuk, hogy Krisztust hordozzák az Eucharisziában.

Mit gondolsz, van esély arra, hogy egyszer valóban egy szent asztalközösséget ünnepeljünk rómaiak, görögök, protestánsok?

Ez misztérium, akár csak az Eucharisztia! Elsőre úgy fogalmaznék, hogy csoda lenne! De ne feledjük azt sem, hogy Isten a csodák Istene (Zsolt 77,15), aki jelen van az Eucharisziában és bizony itt van az Egyetemes Egyházban is.

☞ AZ INTERJÚT KÉSZÍTETTE:
GÁNC S TAMÁS

Az Eucharisztia/Úrvacsora kezdetei

Az Eucharisztia a két évezred során jelentős átalakuláson ment át. Az első nagyobb változás részben a krisztológiai vitáknak köszönhetően a 4. századra tehető, ami azután a középkorban tovább folytatódott a katolikus egyházban (pl. miseáldozat, transzszubsztanciáció, a laikus kehely megvonása). A reformátorok újszövetségi alapokon vetették górcső alá a 16. század mise-gyakorlatát, és megkísérelték az úrvacsora eredeti formájának visszaállítását. Most induló négy részes sorozatunk keretében megpróbáljuk az ó- és újszövetségi hagyomány, valamint az első századok forrásai alapján rekonstruálni az Eucharisztia gyökereit és kezdeteit, adózva ezzel a 2020-as esztendőnek, melyet a katolikus és az evangélikus egyház az Eucharisztia/Úrvacsora évének nyilvánított.

1. rész: Az Eucharisztia újszövetségi eredetéről

1.1. Felütés

Az Úrvacsorának/Eucharisziának rengeteg elnevezése ismert. Az Újszövetségben pl.: kenyér megtörése, úri vacsora. Emellett az évszázadok során más elnevezései is használatossá váltak, mint pl.: Pászka, Eucharisztia, Szent Eucharisztia, Felajánlás, communio, mise, Szentmise, miseáldozat, misebemutató, áldozás, szentáldozás, utolsó vacsora, Úrvacsora, sacramentum/sákramentum, szentség, Oltáriszent-

ség. E sokszínűség is jelzi, hogy igazi titokról van szó.

A vacsora, lakoma kifejezés 14-szer fordul elő az Újszövetségben. Ebből: kétszer az Eucharisziával kapcsolatban (1Kor 11,20; Jel 19,9) és egyszer mint Isten nagy menyeyi lakomája (Jel 19,17). A többi helyen „sima” lakomaként/vacsoraként (pl.: Mt 23,6; Mk 6,21; Lk 14,12; Jn 12,2 ill. 1Kor 11,21).

A kenyér megtörése kifejezés 18-szor kerül elő. Ebből kilencszer sima étkezésnél (pl. ke-

nyérszaporítás Mt 14,19), **háromszor** az utolsó vacsoránál (pl. Mt 26,26), és **hatszor** az Eucharisztia történet utalásként (pl. Lk 24,30.35; ApCsel 2,42.46).

Az euchariszteó ige és a belőle képzett főnév ill. jelző összesen **53-szor** olvasható az Újszövetségben. Jelentései: hálát adni, hálásnak lenni, (meg)köszönni, imádkozni, Istent dicsőíteni. **39-szer**, mint: sima hálaadás, imádság, **kilencszer** étkezéssel kapcsolatban (pl. kenyérszaporítás), és **ötször** az utolsó vacsora párhuzamos helyein.

Jól jelzi mindez, hogy az Eucharisztia eredetéhez képest jelentős változásokon ment át az évszázadok során, és fajsúlyos teológiai nézetek rakódtak rá. Jóllehet maga az eucharisztia szó, mint az „Úr vacsorát” jelölő kifejezés még nem található meg, ám ősi szokás szerint az étkezéshez feltétlen kapcsolódik. Az sem véletlen, hogy a Krisztus által szerzett liturgikus étkezés önálló létet öltve rövid időn belül a **HÁLAADÁSOK HÁLAADÁSÁVÁ: EUCHARISZTIÁVÁ** lett az ókeresztyének körében! A 3. és 4. részben megkíséreljük majd kimutatni, hogy ezen elnevezését illetően is csak a konstantinuszi fordulatot (Kr. u. 313) követően vette kezdetét változás.

1.2. A páli és a szinoptikus tradíció

Pálnál olvashatjuk a legrégebbi feljegyzést az úri vacsoráról (1Kor 10, 16–17; 11,23–26). A hívek communióját közös étkezés előzte meg, melyből egy-kettőre komoly konfliktus kerekedett a tehetősebb és szegényebb hívek között. Az apostol ezért azt tanácsolta, hogy ki-ki inkább otthon étkezzen (1Kor 11,20–22.33).

Az áldásmondás – a kenyér és a bor felett, ill. a hálaima a végén részben zsidó gyökerekre vezethető vissza (vö. Zsolt 116,13.17), mint ahogy az is, hogy az áldásmondás először a pohár(!) felett (1Kor 10,16; Lk 22,17), utána a kenyér és (újra) a pohár felett hangzik el. „Újdonság” viszont, hogy mindez kiegészül a Jézus halálára való emlékeztetéssel, ami meglepő módon az első századok ókeresztyén liturgikus emlékeiből teljesen hiányzik!

A szinoptikusoknál nagyjából ugyanazt olvassuk, mint Pálnál. Apró, de fontos eltérés, hogy Márknál és Máténál hiányzik a szöveg „új” jelzője, ill. hogy Máténál ki is egészül a szöveg: ... a bűnök bocsánatával (Mt 26,28b).

Az egzegéták felhívják a figyelmet egy fordítási érdekességre is! Az Ez az én testem semleges „Ez”

mutató névmását könnyen lehet a kenyérre mutató névmásként érteni. Nyelvtanilag azonban ez nem állja meg a helyét, mivel a kenyér hímnemű főnév! Akkor a test szó vajon mire vonatkozhat? Jelentheti pl. Jézusnak a másnap keresztre feszített testét vagy a feltámadott-megdicsőült Jézus-testet vagy akár azok közösségét, akik az Eucharisztia-közösségben akkor ott együtt voltak, mint Jézus teste (vö. az egyház, mint Jézus teste: 1Kor 12,27; Róm 12,4k). A pohárra vonatkozólag (e pohárral) viszont Jézus egyértelműen a borra utal.

A szöveg kifejezéssel szintén zsidó tradícióra történik utalás. Míg Pál és Lukács valószínűleg a jeremiási Új szövetségre utal (Jer 31,31kk), addig Máté a bűnbocsánat említésével (Mt 26,28b) inkább a Sínai szövetségre irányítja olvasói figyelmét (2Móz 24,8).

A zsidó teológiában a Makabeus-felkelést követően a mártírok halála egy új élet kezdetét jelentette! Ezt figyelembe véve a szerzési igében így nem az egyéni bűnbánatra (értem adatott) kerül a hangsúly, sokkal inkább a **HALÁL LEGYŐZÉSÉRE**, s így az örömré, **HÁLAADÁSRA!** Jézus teste és vére az ő népe javát van szolgálni, és **NEM CSUPÁN KE-**

RESZTHALÁLÁT, sokkal inkább az **Ő TELJES-EGÉSZ (ÖRÖK) ÉLETÉT**. Így a gyülekezet Jézussal egy kollektív „reménység-testté” lesz, mely egyben Jézus és az emberek feltámadásának (öröm)ünnepé is. Ennek következményeként jogosan problémás némelyeknek az osztásnál a: Krisztus teste, mely érted adatott, Krisztus vére, mely érted ontatott ki... – mondatok zárólagos ismételtetése.

1.3. A jánoszi tradíció

János apostol (6,48–59) önálló utat jár. A hagyomány szerint övé a legkésőbb íródott evangélium, és ő az egyetlen szem- és fültanú az evangélisták közül! Mintha azért ragadott volna íróvesszőt, hogy a szinoptikus hagyományhoz kiegészítéseket és pontosításokat tegyen. Néhány jánoszi sajátosság! Nála **NINCS UTOLSÓ VACSORA**, viszont **CSAK** nála olvashatunk: a lábmosásról, az ÚJ parancsolatról, a Pártfogóról stb. Igazi sajátosság Jézus **ÉN VAGYOK** mondásai. Az Eucharisztia „szerzése” nála nem Jeruzsálemben történt, hanem jóval korábban a kapernaumi zsinagógában (Jn 6,59). Jánosnál külön hangsúly esik arra, hogy a zsidók mennyire értetlenkedtek Jézus kijelentésein.

János tudósítása alapján (Jn 6,48-59) megállapítható, hogy az Eucharisziára történő utalás egy, a zsidókkal folytatott kapernaumi vitabeszéd csúcspontja, ahol nincs szó sem páska- vagy szédervacsoráról. NINCS utalás szövetségkötésre sem. NINCS szó a kenyér megtöréséről, pohárról és borról sem – csak vérről. Az 51. versben Jézus ugyan **UTAL KERESZTHALÁLÁRA, ÁM a HANGSÚLY** Jánosnál is az **ÖRÖKLÉTEN, A FELTÁMADÁSON** és **AZ ÁLTALA, BENNEVALÓ ÉLETEN VAN.** Míg a szinoptikusok organikus testről (corpus), addig János hústestéről (caro) beszél. A evés (szó szerint: rágás) és ivás által az Eucharisziában részesülő valóságosan-reálisan(!) kerül kapcsolatba a megfeszített **ÉS feltámadott Jézussal.** Nem véletlen, hogy ezt a realisztikus kijelentést a tanítványok is kemény beszédnek tartották (Jn 6,60). Ezért mondta ugyanakkor Augustinus ezzel kapcsolatban: Higgycs és akkor máris ettél! Jézus az (örök) életet azoknak adja, akik hisznek!

1.4. A két tradíció összevetése

Mindkét tradíció tömör és továbbgondolásra sarkall. Jézus kijelentései kérdés elé állítanak:

VAGY hisz Neki valaki, VAGY nem! Spekulációnak nincs helye (pl. transzszubsztanciáció – átlényegülés stb.). VÉR fogyasztásáról van szó, ami teljes képtelenség a zsidó gondolkodás számára, viszont éppen ezért kétségkívül beszélhetett róla Jézus! Közös az eszkatológikus tartalom is, utalva az Odaátra, Eljövendőre.

Az újszövetségi híradásokban a fő hangsúly egyértelműen a Krisztussal való valóságos közösségen, s így az üdvözültek seregén, a „reménység-testen” van! Ez az ünnepi, mennyei lakoma igazi alkalmat ad a hálára – örömmel – reményre – Eucharisziára!

Nem véletlen az sem, hogy

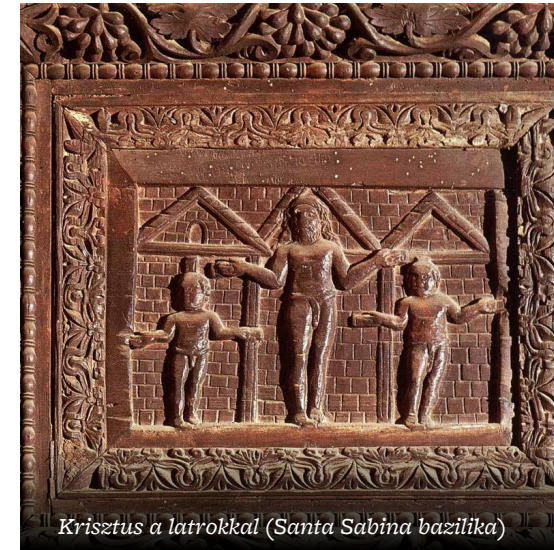

Krisztus keresztje hivatalos keresztény szimbólummá csak az efezusi zsinaton lett (Kr. u. 431)! A legrégebb korpuzsos keresztbáb-

rázolás Kr. u. 432-ből(!) való, mely a római Santa Sabina bazilika faragott kapujának bal felső kazettáján látható.

Végül idekíváncozik még a jeruzsálemi ősgyülekezet gyakorlatáról szóló lukácsi beszámoló is: ... amikor házanként megtörték a kenyeret, örömmel és tiszta szívvel részesültek az ételben, dicsérték az Istent... (ApCsel 2,46k). Ezen korai szeretetlakomákból alakult ki a Krisztus valós jelenlétét valló **EUCHARISZTIA.**

☞ BLÁZY ÁRPÁD

„Íme, az ajtó előtt állok, és zörgetek: ha valaki meghallja a hangomat, és kinyitja az ajtót, bemegyek ahhoz, és velevacsorálok, ő pedig énvelem.” (Jel 3,20)

„Az úrvacsorában való részvétel a keresztény ember számára azt jelenti, hogy tudja, mindig valakinek a vendége – hogy valaki meghívta és örül a jelenlétének. Az úrvacsorában Jézus Krisztus tudatja velünk, hogy vágyik a társaságunkra. Ugyanakkor Jézus nemcsak maga a vendéglátó – mint Zákeus esetében, kéri, hogy őt lássák vendégül. Ez a csodálatos ketősség, amit az evangéliumokban látunk – Jézus vendégül lát és vendégül látják őt – valami nagyon fontos dologra mutat rá az úrvacsorával kapcsolatban. Jézus vendégei vagyunk.

Azért vagyunk itt, mert ő kér bennünket erre, és mert fontos neki a társaságunk. Ugyanakkor szabaddá válunk arra, hogy meghívjuk Jézust az életünkbe, és szó szerint befogadjuk a testünkbe az úrvacsora által. Az, hogy ő bennünket vendégül lát, ad bátorságot ahhoz, hogy megnyíljunk előtte. Így követi egymást szünet nélkül az adás és kapás, a vendégség és a vendégül látás. Vendégül látunk és mi vendégül látunk; vendégül látjuk Istent és vendégül látjuk nem várt felebarátainkat.”

☞ ROWAN WILLIAMS

Kosztolányi Dezső HÚSVÉTI HIMNUSZ

Ó, szellőlengető
Igazság!
Szállj, szállj, riaszd a téli álmot,
némítsd el, ami gyenge, álnok,
akassz a fákra lágy ezüst csipkét, tűzszínű
bimbót,
lengő fehér csipkét, lángolva nyíló ifju bimbót,
szirmot, mosolygva ringót,
suhanj elő,
ó, szellőlengető
Igazság!

Ó, könnytől éledő
Igazság!
Lebegj be a kunyhókba lágyan,
mint balzsamos, sugáros áram,
fess rózsaszín álmot a barna,
ócska nyoszolyára,
az elhagyott, szegény,
álmokra váró nyoszolyára,
hol érted sír az árva,
lebegj elő,
ó, könnytől éledő
Igazság!

Ó, újra-születő
Igazság!
Eljössz ma is és összejárod
az enyhe, álmódó világot.
Jer s fújd meg az ünnep rivalgó, büszke
harsonáit,
fújjad az ünnep szent, aranyos,
néma harsonáit
s minden valóra válik.
Rohanj elő,
ó, újra-születő
Igazság!

Ó, harangdörgető
Igazság!
Zúgj át az alvó, lomha földön
s légy úr felette mindörökkön.
A vérkönnyes, síró sebet fessd szépre,
aranyosra,
csókolod a sok sebet tüzes-fényesre, aranyosra,
tözöld lágyan susogva.
Dörögj elő,
ó, harangdörgető
Igazság!

Ó, vérben ébredő
Igazság!
Ne várákodd, ujjongva törj ki
sötétedő sírbörtönödből,
és lángoló piros betűid hogyha elfakultak,
ha a poros, kopott múlt gyászos árnyai
elfakultak,
gyűjtsd föl tüzét a múltnak!
Robogj elő,
ó, vérben ébredő
Igazság!

Ó, szikladörgető
Igazság!
Ujjongva, lázadozva, zajgva
verj indulót új diadalra,
repszd a jégpáncélt s a harsogó
húsvéti kedvtől,

a tavaszos, zenés, itélkező húsvéti kedvtől
a nép is összezendül.
Vágtass elő,
ó szikladörgető
Igazság!

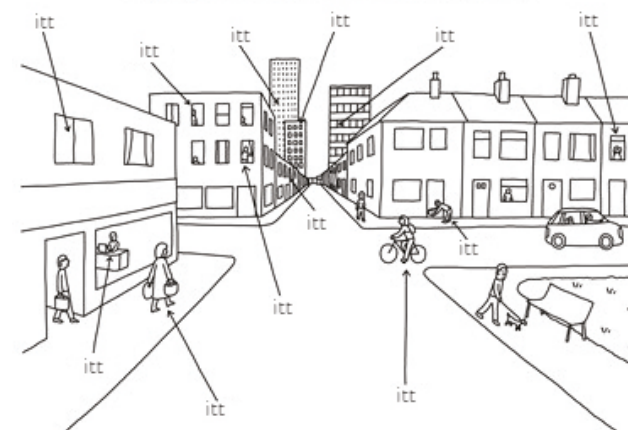
A három nap teológiája

„Minthogy a Feltámadott törvény határoz meg bennünket, a keresztutat kell járnunk, ami csak annak erejében és az arra irányuló reményben lehetséges, aki feltámadt, és így már győzedelmeskedett. Az egyház és a keresztények ezért nincsenek abban a helyzetben, hogy megválasszák helyüket a szent három napban: ahol lenniük kell, az nincs sem a kereszt előtt, sem mögötte, hanem mindkét oldalon: az egyik (de nem kizárólagos) helyről a másikra pillantva, az egyik helyből a másikba vettetve. Mindez mégsem elviselhetetlen hánykolódás állapot között, mivel Krisztus, az

Egyetlen, nem más, mint a kereszt és a feltámadás azonossága, s Ő a keresztény-egyházi egzisztenciát önmaga számára, „önmagába” sajátította ki: „Mert közülünk senki sem él önmagának, és senki sem hal önmagának: Mert ha élünk, az Úrnak élünk; ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Azért akár éljünk, akár haljunk, az Úréi vagyunk. Mert azért halt meg és támadott fel és elevenedett meg Krisztus, hogy mind holtakon mind élőkn uralkodjék.” (Róma 14,7).

☞ HANS URS VON BALTHASAR

HOL VAN A TEMPLOM?

Két gyülekezet, egy konfirmandus tábor

Mi történik, ha két napra és egy éjszakára összezárunk három elhivatott, energikus lelkészt, két teológushallgatót és harminckét konfirmandust; egy Paks melletti erdei iskolában, ahol csak az udvar közepén, a tűzcsap mellett van térerő és este csak a hold világítja meg a tájat? Ez a kérdés kezdett el foglalkoztatni valahol Budapest és Paks között, az autópályán. Őszintén szólva, nem tudtam mit készített el számunkra az Úristen február második hétvégéjére. Abban azonban biztos voltam, hogy valami egészen különlegeset.

Pénteken este hat óra tájékában érkezett meg a kis csapat Cseresznyésre. A kezdeti megilletődöttséget hamar felváltotta a jókedvű ismerkedés a kelenföldi és a pécsi gyülekezet ifjú tagjai között. Az este folyamán játékok segítségével ismerkedhettek meg még jobban egymással, ám a környező erdő nem csak a nevetéstől volt hangos, hanem azoktól az ifjúsági daloktól is, amiket már mindenki kívülről tudott.

A másnap reggel áhítattal és közös zenéléssel vette kezdetét. A szombati nap és ezzel együtt a hétvége témája is a keresztség és az úrvacsora volt. Ahhoz, hogy tisztán lássa mindenki, miért fontos ez a két esemény egy hívő életében, tisztázni kellett, mi is az a szentség. A szentség fogalmával, eredetével Hajdich-Szmola Patrik pécsi lelkész ismertette meg a csapatot egy puzzle segítségével. A gyerekek izgatottan keresték párucukat és próbálták minél gyorsabban összeilleszteni a darabokat, aminek eredményeképpen állt össze a szentség fogalma. S ennek látható jele van is van, melyet Jézus Krisztus rendelt el.

Mivel a keresztségben már mindannyian részesültek, illetve vettek már részt keresztelőn, ezért a saját tapasztalataikra, bibliai tudásukra alapozott játékok keretein belül merültek el – ha nem is a Jordán vizében, mint annak idején Jézus – de az új ismeretekben minden biztonnal. A játékot az Evangélikus Hittudományi Egyetem két másodéves hallgató-

Fotó:
Jeszencsák Lilla, Szikra Benedek

ja, Szikra Benedek és Jeszencsák Lilla vezette.

Úrvacsorát is láttak már mind, de megtapasztalni Isten megbocsájto kegyelmét és Jézus jelenlétét kenyérben és borban még nem tapasztalták meg. Egy gyors közvéleménykutatás során kiderült, hogy a konfirmandus tábor minden tagja izgatottan várja már ennek a pillanatnak az eljövését. Az úrvacsora megértéséhez fontos volt, hogy tudják, mi történt az utolsó vacsorán. Hogyan is nézett ki egy széder est és Jézus miként törte meg a kenyeret,

majd rendelte el a bűnbocsánatot kenyér és bor formájában. Mivel időszűkében voltunk és dél környékén is járt már az idő, nem egy széder estet rekonstruáltunk, hanem Leonardo Da Vinci Utolsó vacsora című festményét. Ebben az esetben dr. Gáncs Tamás kelenföldi lelkész volt a kép megalkotója: a képbe egy különleges csavar is került, ugyan is nem szimplán, hanem tükrözve készült el. Végül pedig mindenki összefoglalta számára mit jelent az úrvacsora.

Ebéd után egy barátságos Kelenföld-Pécs focimeccs kezdődött,

aminek az eredménye 3-2 lett a pécsiek javára. A hétvégét egy kellemes hét-nyolc kilométeres túra zárta a tavaszi időben, melynek célállomása a paksi templom volt. A templomban Ócsai Zoltán pécsi lelkész hívta fel a figyelmet

különbségekre és hasonlóságokra az evangélikus templomok között. Majd a záró gondolatok után véget ért a hétvége és mindenki elindult haza.

☞ JESZENCSÁK LILLA

Forrás: evangélikus.hu

Egyházmegyei konfirmandus tábor

Közös készülés az első úrvacsora vételre. Március első hétvégéjét Piliscsabán töltöttük hét budai gyülekezet hetven konfirmandusával. A gyerekekkel tíz lelkész volt jelen, így hát megtöltöttük a templomot, az ebédlőt, és a fiatalok nevetésétől, énekétől volt hangos a Béthel minden háza és az udvara. Péntek délután esőben érkeztünk, vasárnap reggel hideg napsütésben indultunk haza gyülekezeteinkbe; a kettő között pedig volt egy változékony szombatunk: enyhe, napos délelőtt, szeles délután, hideg, borús-hószállingózós este. A hangulat azonban nem volt változékony: az elejétől a végéig nagyon jól éreztük magunkat, nagyon áldott perceket, órákat töltöttük együtt. A feladatokból mindenki kivette a részét. Jakab Béla összegyűjtötte a

jelentkezéseket és szervezte a hivatalos részét hétvégénknek.

A nyitó estén Keczkó Pál és Gömbös Tamás vezetett egy vidám, mindenkit megmozdító ismerkedős játékot, majd Horváth-Hegyí Olivér áhítata csendesítette el a sereget, a kenyérre (kenyírre) s annak jelentőségére figyeltünk az Egyiptomból való szabadulás története alapján. Az este fénypontja kétségtelenül a Lift! zenekar felemelő(lélekemelő) koncertje volt. A gyerekek örömmel és lelkesen tanulták a dalokat és énekelték együtt Bence Áronnal és az együttesel.

A vidám és tartalmas este után nehezen csendesedett el a ház. Mi is soká beszélgettünk testvéri közösségben pogácsa és bor mellett. Szombat reggel Barcsik Zoltán fűz-

te tovább a hétvége üzenetét az áhítatban. Isten erőt ad, felkészít az útra, a feladatokra! Illés lán-gosa és friss vize volt előttünk és így meneteltünk tovább. Délelőtt mindenki saját konfirmandus csoportjában gondolta át a reggel hallottakat, vagy épp a soron következő konfirmációs anyagot dolgozta fel a gyerekekkel. Gáncs Tamás és Molnár Lilla Kelenföldről a legnagyobb csapatot hozták közénk, de ezt nem irigységgel,

hanem igazi osztozó örömmel néztük. Ebéd után pihentünk egy picit, majd Kézdy Péter vezetésével másfél órás sétát tettünk Piliscsaba legmeredekebb utcácskáin. Kellemesen elfáradtunk, készítettünk egy csoportképet majd négy csoportra oszlottunk:

Bélával cipócskákat sütöttek a gyerekek, amibe igét is rejtettek a dolgozók, Péter Zoltánnal fociztak a srácok, Olivérrel pólót írtak/rajzoltak, velem pedig egy

nagy sereg társasozott, alig győztem magyarázni a szabályokat. Vacsora után a záró áhítat következett, Péter egy különleges festmény alapján – melyen öt bibliai kenyér-történet jelent meg – nagy-szerűen fűzte tovább a hétvége gondolatmenetét az úrvacsora irányába. Nagyon jó volt látni azt, hogy a gyerekek mindhárom áhítat idejére el tudtak csendesedni, figyeltek és a beszélgetésből kiderült, el is hozták szívükben az ott hallottakat.

A nap végén egyes csapatokat alakítottunk ki, és vidám vetélkedő következett három témában: mit tudtak meg a gyerekek Pilis-csabáról, a Béthel otthonról, aztán bibliaismereti kérdések következtek, majd arcképfelismerés. A hét csapatnak egyaránt járó nagy zacskó jutalom-gumicukorral nem lehetett mellélőni.

A hétvégén sokat énekeltünk. Pali és a kis hegyvidéki csapat (hatodéves Tamásunk, Andris és Levi fiaink, Sára és Luca, konfisaink) vezette a dicsőítő énekléseket, melybe aktívan kapcsolódtak be a többiek.

Vasárnap reggel viszont szokatlanul csendes volt az étkező, korán, álmosan reggeliztünk, majd mindenki indult haza, saját gyü-

lekezetébe az istentiszteletre. Nagyon áldott hétvégénk volt. Hiszem, hogy lelkészeknek, konfirmándusoknak egyaránt az volt. Olyan jó volt látni az örömeiket, az egyformaságukat és mégis különbségüket! Hogy jéé, mind 12-13 éves kis konfisok, lógó, kapucnis pulcsiban, de külön-külön mégis hatalmas egyéniségek!

Olyan jó volt látni azt, hogy mindenki tette a dolgát, lelkes volt és lelkesített. Mindenki kivette a részét. Köszönöm, hogy segítettek, hogy eljöttetek, hogy hoztatok fiatalokat. Mindegy, hogy négyet, nyolcat vagy húszat, mert ott egy csapatá lettünk. Ahogy Olivér mondta: "A mieink, mindannyian". S én? Igen, társasoztam, meg esti vetélkedőt készítettem, de mégsem ezzel jellemezném saját hozzájárulásomat. Elvittem a szívemet, a lelkesedésemet, és megírom most ezeket a sorokat, hogy legyetek ti is lelkesek!!

Keczkó Szilvia budahegyvidéki lelkész

☞ KECZKÓ SZILVIA

budahegyvidéki lelkész

Forrás: buda.lutheran.hu

Találkozások Jézussal

Családi történetek, puzzle és éltető kútvíz – megannyi emlékmozaik, amely élővé tette Nikodémus Jézussal való találkozásainak történetét. A 2020-as vesperasorozat három alkalmán Kovács Áron, a Deák téri evangélikus gyülekezet frissen megválasztott másodlelkésze hirdette köztünk az igét. Nagy öröm volt új arcokat látni az igazhallgató közösségben.

A Fővárosi Protestáns Kántorátus 24 éve templomunkban szolgáló együttese a szokásosnál is díszesebb tételekkel öltöztette fel az igei mondanivalót. A dióhéj-evangélium – „Mert úgy szerette Isten a világot” – három különböző feldolgozásban is el-

hangzott. Hetvenedvasárnap, a kántorátus „születésnapján” korábbi énekesek is bekapcsolódtak a közös szolgálatba, mely egyben az együttes vezetőjének vizsgamunkáját képezte az Evangélikus Hittudományi Egyetem egyházzenei továbbképzésén.

A Jézussal való találkozás nem maradhat következmények nélkül: az út továbbvezet, találkozásról találkozásra, az elvont elmélkedéstől a konkrét feladatokig. Mindeközben pedig miénk lehet az örök élet ajándéka. Ezt tanultuk idén Nikodémus példája nyomán.

☞ PAPP KINGA MARJATTA

Fotó: László Dávid

FELHÍVÁS: A kántorátus 2020 augusztusában egyhetes észtországi körútra készül. Akinek van lehetősége anyagiakkal támogatni a kinti, kárpátaljai gyökerű magyarajkú közösségben és négy evangélikus gyülekezetben végzett szolgálatunkat, kérjük, jelezze szándékát a kuninga@gmail.com címen vagy a lelkészi hivatalban. Köszönjük!

Ádventi vásár 2019

Legutóbbi ádventi vásárunk is nagyon jól sikerült, lelkes, vidám csapat dolgozott a termékek elkészítésén és a vásár lebonyolításán. A szervezés közben felmerült a kérdés, hogy kit támogassunk idén, mert Paul Irungu, a kenyai "gyermekünk", akit a lakásifi kilenc, az ádventi vásár hat éven keresztül támogatott, tavaly leértékelte és mentorától azt a hírt kaptuk, hogy van munkája, a bátyjával közös albérletben él és el tudja tartani magát, nem szorul a mi anyagi támogatásunkra. Ez szívet melengető! Fontos tudnunk hozzá, hogy nyomornegyedből, sőt Paul esetében utcáról érettségig eljutni fantasztikus teljesítmény!

A 2019-es ádventi vásártól tehát új támogatottunk van: Boaz Anzani. Boaz 2006-ban született Kawangware-ban (Nairobi második legnagyobb nyomornegyede). Édesanyja elhagyta a családot a kisfiú csecsemő korában, édesapja nem sokkal később újrászorodott, de Boazt nevelőanyja bántalmazta, így a kisfiú, amint megtanult járni, ideje nagy részét a nyomornegyedbeli evangélikus templom udvarában töltötte.

Nem beszélt és semmilyen formában nem kommunikált az emberekkel. 2011-ben a Fikisha szervezet, a Kawangware-i gyülekezet utcagyerekeket támogató szervezete megszervezte és fizette, hogy Boaz speciális iskolaelőkészítőbe járhasson, ahol megtanították kommunikálni, beszélni. De iskolaszünetekben nem várta senki haza, éppen csak megtűrték az apai házban. Néhány évvel később édesapja teljesen el is tűnt, így Boaznak nem maradt más választása, mint az utcára költözni.

Ekkor a Fikisha munkatársai elkezdtek rokonok után kutatni, találtak is egy nagynénit vidéken, aki számos egyeztetés után beleegyezett, hogy a kisfiú vele és a családjával éljen. Így Boaz most biztos helyen lakik és az ádventi vásár bevételéből egy egész évre ki tudták fizetni a tandíját, tankönyveit, iskolai egyenruháját és napi két étkezést az iskolában. Hordozzuk őt imádságban!

A vásár bevételének felét mindig valamilyen magyarországi szervezetnek ajánljuk, idén a Bagázs Közhasznú Egyesület mellett döntöttünk, akik hazai romatelepeken, Bagon és Dányban kínálnak az ott élőknek komplex fejlesztést, integrációs programot. Gyülekezetünk néhány éve az 5 forintos kampány keretében már támogatta munkájukat. Gondoljunk rájuk is szeretettel.

☞ BENCE ZSÓFIA

Olvassuk együtt!

VIGASZTALÓ GONDOLATOK
JÓB KÖNYVE ALAPJÁN

2020. március 23-tól MINDEN:
hétfőn - kedden - csütörtökön és pénteken
a kelenföldi -on és levelezőlistán

Ilja Repin: Jób és barátai (1869)

BÁ és GT

Kelenzöld műhelynapok

A környezettudatosság lényege, hogy olyan életmódot folytassunk, amivel aktívan védjük földünk természeti erőforrásait és felhívjuk a figyelmet a helyi cselekvés fontosságára. Mi, a Kelenzöld csoport tagjai, azt gondoljuk, hogy egy kis odafigyeléssel, tapasztalatszereléssel, némi tervezéssel bárki csökkentheti saját és hozzátartozói ökológiai lábnyomát.

A Kelenzöld műhelynapok célja, hogy egy-egy előadó segítségével, tudásunkat és ötleteinket meg-

osztva, mi is hozzájáruljunk környezetünk megóvásához. A finom falatokkal kísért vidám hangulatú alkalmainkon a saját magunk által készített öko termékeinket haza is vihetjük.

Amint a járványhelyzet megengedi, folytatjuk az elmaradt két alkalmunkkal, amelyekre mindenkit szeretettel várunk!

Vigyázzunk magunkra, egymásra és világra!

☞ KELENZÖLD CSOPORT

Készülnek a környezettudatos textilzsakok

In memoriam Saraqeb

2019 szeptemberében jelentkeztem a Nemzeti Községi Szolgálati Egyetem Radikalizmus és vallási szélsőségek szakára. Kíváncsian kezdtem el a képzést, és álmomban sem reméltem, hogy ennyi új információ birtokába jutok, mi több, ráébredek arra, hogy a teológián túl is van élet. Sőt! Meglátom és megismerem az érem másik oldalát. Mert amíg mi itt jól elvagyunk a magunk köré növesztett burokból, a világ másik oldalán semmilyen védelem sincs. Hogy lássuk mi is zajlik a nagyvilágban, évfolyamtársam engedélyével megosztom veletek a szíriai események egy kis szeletkáját. Imádkozzunk értük is!

☞ BLÁZY MÁRTI

Eljött az idő, hogy 9 év elteltével megválaszoljam a sokszor feltett és mindig elhárított kérdést: Hogyan élem meg a kinti dolgokat? Ezzel fényt derítek arra is, miért csak nemrégiben írtam ki a nevetem facebookon és mihez kellett a két különálló fiók.

Úgy vélem, a nyugati és a közkeleti valóság a közösségi hálón összeegyeztethetetlen. Míg itthon a gourmet tálak, a kisállatok, a fesztiválok és a nyaralgatások a főáramú tartalom, odakint az erőszak, füst, vér és rombolás. Kétirányú empátia, melyben helytelennek ítélem a jólétem megosztani a kintiekkel, ahogyan az itteni környezetemet is megkímélem a kinti, nem kívánatos tartalmaktól. Kivétel lesz ez a bejegyzés, amit ideiglenesen hagyok az oldalon.

Az első fényképen szerény családkunk pózol, a szerakibi házunkban. Ekkor voltunk utoljára így együtt. Ezt a házat – miképp a város többi otthonát – a hadsereg 2012. április 5-én lerohanta és kifosztotta. A mozdítható értékanyagot teherautókra pakolta, a mozdíthatatlant szétverte vagy

felgyújtotta. Mindenünk, ami utánuk maradt, szüleim bezúzott eszküvői portréja.

A második fotón testvéreimet láthatjuk egy vízgyárban. Volt egy ásványvízüzemünk édesvízforrással és egy fölé épített palackozó üzemmel. Nemcsak hogy számos családnak biztosított megélhetési lehetőséget, de egyedülként a térségben az egész észak-szíriai lakosságot látta el ivóvízzel, a török import árának töredékeért. Ha úgy tetszik, egy magyar érdekeltségű gyár, amit 2018. február 2-án az orosz hadsereg SU31-es vadászgépe teljesen megsemmisített.

Az ügyről csak egy szűk állami kör értesült, és bár szerettem volna, mégsem vittük el a Nemzetközi Bíróságig. Nem kellett a kiszámíthatatlan sajtóvisszhang, megkíméltük magunkat és a magyar érdekeket. Végső soron Magyarországnak is ugyanakkora

elkötelezettséggel tartozom, és ez úgyszólván csak a Khalid család harca.

A harmadik képen Édesapám áll egykori rendelőjében, városunk több helyiséges egészségügyi/mérnöki létesítményében. 2004-ben nyitotta egy új élet reményében, miután Pécssett megszerezte orvosi diplomáját és Szolnokon a szakmai gyakorlatát. Az épületegyüttest 2019. december 8-án egy légitámadással lerombolták. A tragédiában a laborasszisztens – egy odaadó nővérke, aki nem volt hajlandó menekülteként hátrahagyni szülőföldjét – életét veszítette.

A negyedik képkocka szereplője vidámka nagynéném öcsém esküvőjén. Végképp, a háború alatt is zajlik az élet: házasodnak, táncolnak, meghalnak. 2020. január 3-án azzal indult az új év, hogy a kormányerők szőnyegbombázása során otthona romjai alatt behalt sérüléseibe.

Ez csak az én családom esete; de milyen helyzetben lehetnek azok a hontalanok, akiknek nincs második hazájuk? Akik nem tudnak gépre szállni és máshol folytatni, vagy újrakezdeni? A 24 milliós szír lakosságból 1 millió meghalt vagy eltűnt. 12 millió hagyta el lakhelyét, közülük 6 millió külföldön talált menedéket.

Arányaiban minden második szíriai elveszítette otthonát és minden negyedik emigrációra kényszerült; miközben nincs olyan család, munkakör, vagy baráti társaság, melyből ne vészett volna oda legalább egy ember...

Édesapám rokonsága mindennek dacára a maradást választotta. Az ő életük ott van: a ház, a föld, a gyökerek. Nem akartak eljönni.

„A nagy világon e kívül,
Nincsen számodra hely;
Áldjon vagy verjen sors keze:
Itt élned, halnod kell!”

Úgy tűnik, Vörösmarty 200 éves verse nemcsak hogy örök érvényű, de minden nemzet gyermekére felruházható. Eszmény!

Mi magyarok is tömegesen váltunk menekültté '56-ban. Akik maradtak, így a pesti srácok – akiknek hősi emlékét kiválóan őrzi a Corvin Mozi sarkában felállított bronz szobor – már első nap fegyvert emeltek az orosz ellen. Jóllehet, azt a forradalmat is vérbe folytatták.

Ma, 2020. február 6-án, 19:00 órakor az Asszad hadsereg, orosz vezetéssel, felperzselt föld módszert alkalmazva bekebelezte Édesapám szülővárosát, Szerakibot. A várost, ahol megtanultam arabul, ahol

első egyetemi éveimet töltöttem, ahol annyi bajtársam odaveszett, és amely 9 éven át volt a szabadságharc fellegvára, az ellenállás jelképe, ma, ezen a napon elesett.

“Maradni akartunk, de nem engedték”- mondta 10 éves unokahúgom, akivel a napokban beszéltem műholdas kapcsolaton keresztül. Széthullott családok, lerombolt házak, kiontott életek, menekültoszlopok. Őket mutatja a

drónnal készült ötödik kép!

Én pedig a sorokat zárva visszatartom a könnyemet, és holnap ismét úgy teszek mindenki előtt, mintha tegnap semmi sem történt volna.

Köszönettel azoknak, akik idáig elolvasták.

[pacem in terris]

✉ IBRAHIM IMRE

New York-i élménybeszámoló

Kedves Testvérek!

Utazásom motivációjával kezdem beszámolómat: aktív koromban, mint mikroelektronikával foglalkozó villamosmérnök többször jártam Kaliforniában, a Szilícium völgyben, a New York-i Kennedy repülőtéren viszont mindig csak átszálltam. Akkor alakult ki bennem a gondolat, hogy egyszer ezt a várost is meg kellene ismerni. Nos, ezt a régi vágyamat sikerült most megvalósítanom, lányommal együtt, aki korábban 5 évig nemzetközi iskolában, jórészt amerikai diákokkal együtt tanulva szintén régóta vágyott egy ilyen útra.

2019. november 9–15-ig tartott az utunk. Azért terveztük így, mert a korábbi hónapokhoz képest novemberben már lényegesen olcsóbbak a szálloda- és repülőjegyek. Szerencsénk volt: a városnézésre szánt 4 és fél nap jó részében ragyogó napsütéses időnk volt. A belvárosi Times Square-től 15 perc sétára lévő Pennsylvania Hotel jó választásnak bizonyult (ugyan – mint kiderült – árai azért elfogadhatóak, mert első körben megpróbálják lerobbant szobáikat kiadni a vendégeknek, de ezt reklamálásunkra sikerült jobbra cserélnünk).

A látnivalókat New York „felülről” való megtekintésével kezdtük.

Hagyományosan az Empire State Building 86. emeletéről szokták megtekinteni a várost, de ehhez hasonló élményt nyújt, és több szempontból előnyösebb a Rockefeller Center tetejéről (72. emeletéről) való kilátás (ide lehet előre, szabadon választott időpontra, sorbanállást elkerülő jegyet vásárolni, és a Central Park csak innen látszik jól). A valóban fantasztikus, s a nekünk, európaiaknak ugyancsak különleges körpanorámához nemcsak Manhattan felhőkarcolóinak tengere, hanem New York másik négy városrészének (Bronx, Queens, Brooklyn és Staten Island) távlati képe is hozzátartozik. A kilátóból déli irányban készített fotón látható az Empire State Building, a jobbra tőle távolabbra magasodó (a felrobban-

tott ikertornyok helyett épített) One World Trade Center, majd a Hudson folyó torkolatában elhelyezkedő Szabadság sziget, és a bevándorlási időszak híres beléptető állomása, az Ellis Island.

Következő nagy élményünk Manhattan 2 ½ órás körülhajózása volt. Manhattan (mely New York városának területileg csak 7,6 %-át, GDP-t tekintve viszont 71 %-át jelenti) tulajdonképpen egy észak-déli irányú, kb. 21,6 km hosszú és 3,2 km széles félsziget, melynek déli részén a történelmi belváros, a Downtown, középső részén a mai belváros, a Midtown, ettől északra a Central Park és körülötte az Uptown, majd még északabbra a Harlem helyezkedik el. Nos, a Manhattant nyugatról határoló Hudson-folyón és keletről

határoló East-River-en oda-vissza hajózva jobbnál jobb pozíciókból élvezhettük a Midtown és Downtown felhőkarcolóinak, a Szabadság-szobornak, a fent említett szigeteknek és a Brooklynba vezető történelmi Brooklyn és Manhattan hidaknak a látványát. A vonatkozó fotó a Hudson folyó torkolatából mutatja a Szabadság-szobrot és a Downtownt.

Sorolhatnám természetesen a látnivalókat a híres felhőkarcolóktól kezdve a XIX. században a kölni dóm utánérzéseként épült St.Patrick katedrálison és a csodás Központi Pályaudvaron keresztül a nyomasztó felhőkarcolókkal határolt utcák ellentétéként békés nyugalmat, kikapcsolódást jelentő Central Park-ig, de igazán nem célom a szakszerű útleírás. Három benyomásomat emelném talán ki. Az első az, hogy a Downtown-ban egészen különleges, ahogy az alapító atyák épületei, a XVIII. századi Trinity Church a mellette lévő ősi temetővel (ld. fotó), és a XIX. századi Federal Hall valamint a modern pénzügyi központ (One Wall Street, Tőzsde, bankok felhőkarcolói) közvetlenül egymás mellett helyezkednek el. A második az, hogy a korábban olyan félelmetes hírű Harlem egé-

szén biztonságosnak tűnt: utcáin és éttermeiben békésen közlekedtek egymás mellett fehérek és feketék, sőt 4-5 emeletes épületeivel a Harlem nekem kimondottan európaibbnak tűnt, mint Manhattan belvárosa. A harmadik pedig a Broadway és a Times Square – a prospektusok által ezerszer bemutatott, de mégis említésre érdemes – reklámmal zsúfolt és mutatványosoknak is helyet adó nyüzsgése, forgataga (ld. fotó).

Sokat gyalogoltunk, így módunkban állt szóba elegyedni helybéliekkel. Az egyik epizkopális templom előcsarnokában hosszabban beszélgettem egy művelt egyházfival New York vallási éle-

téről, ez adta az indíttatást, hogy beszámolóm végén felsoroljak néhány statisztikai adatot New York (s az USA) hitéletéről.

Összességében tehát New York lakosságának 26 %-a, az össz-USA lakosságának 45 %-a protestáns. New York városában 14 evangélikus gyülekezet működik. Százalékos arányukra nem találtam külön adatot, de az tudható, hogy az USA lakosságának kb. 8 %-a evangélikus.

Benyomásaimat összefoglalva, igazán érdekes volt megnézni ezt a látnivalókban bővelkedő, izgalmas, nyüzsgő és ma már biztonságos metropoliszt (más kérdés, hogy talán lakni nem kívánnék benne), és érdekes előre jól megtervezni a séták, látnivalók sorrendjét, s nemcsak a szállást és a repülőjegyet, hanem a főbb látnivalók belépőjegyét is megvenni előre.

☞ DR. GÁSPÁR ZOLTÁN

Hírek a nagyvilágból

Az RTL Klub német televízió csatorna 2020. április 8-án „A passió” címmel saját rendezésű, élő zenés darabot közvetít Essenből. Az előadásban, amelynek célja, hogy a „*semmi más történethez nem hasonlítható történetet*” német pop dalok segítségével, a mai korba helyezve, a mai ember számára jelentőségteljesse tegye, több ismert német színész és énekes szerepel.

Az előadás közben Essen utcáin keresztül emberek a vállukon egy nagy, kivilágított keresztet

visznek a színpadhoz – a kereszt vitelére bárki jelentkezhet, hit- és felekezeti hovatartozástól függetlenül. A keresztvivőket egy riporter kíséri, aki az embereket megkérdezi arról, miért akartak részt vállalni a kereszt hordozásában. Az elbeszélő szerepét alakító Thomas Gottschalk különös örömeinek adott hangot azzal kapcsolatban, hogy az RTL Klub vállalta a rizikót, amely a program nézettségi mutatóiban megjelenhet.

☞ BERNHARDT DÓRA

A COVID-19 járvány miatt egyelőre kétséges, hogy megrendezésre kerül-e ez a különleges húsvéti esemény.

Minek nevezzelek?

Könyvbe rejthető üzenetek lutheri iránymutatással

Luther Márton feleségének, Bóra Katalinnak szóló levelei nemcsak azért igen izgalmasak, mert a ket-tejük közötti mintaszerű bizalom és odaadás rajzolódik ki belőlük, hanem azért a vidám, derűs hangért is, amelyek már a feleség változatos megszólításából is kibontakoznak. Luther hol „Katalin uramnak”, „szívből szeretett gazdasszonyomnak”, „az én kedves feleségemnek”, „a szent aggodalom asszonyának”, az „én kedves, barátságos gazdasszonyomnak, Luther Katharina von Borájának, prédikátorának, serfőzőjének, kertészének, és ami még lehet”, hol nemes egyszerűséggel „Wittenberg hajnalcsillagának” szólítja Bóra Katalint. Bár nem maradtak ránk Bóra Katalin válaszlevelei, a mai olvasó csak tanulhat abból a néha aggódó, máskor kreatív, folyton megújulni kész szeretetből, amit példájuk elénk vezet. A *Szerlemládikó – avagy a házasság dicsérete* című kötet arra szeretné biztatni a jegyeseket és házasokat, hogy egyszerre játékosan és tudatosan a kötet fölé hajolva, Luthernek a házasságról alkotott nézeteit megismerve közeledjenek

újra és újra egymáshoz is. A közös olvasási élménnyel a túlságosan is zajos hétköznapiakból nyújt menekülési lehetőséget, hogy könnyedebben teremtsük meg az alkalmakat arra, hogy minőségi időt töltsünk együtt.

Ennek megfelelően ez a mű, mely válogatást nyújt Luthernek a házasságról szóló írásaiból, játékos és tudatos részvételre biztat. Luthert egész életében foglalkoztatta a házasság kérdése – kezdetben a szerzetesi életre berendezkedett reformátort, később a hat gyermekes édesapát, aki korábban tartott attól, hogy felesége és családja legyen –, s írásaiból kiderül, hogy a házasságot és a családot az isteni teremtés tükrének látta: Krisztus első csodatette is egy esküvőn történt meg! Így ír erről a reformátor *Esketési könyvecskéjében* (1529), mintegy megteremtve az egyházi esküvő fogalmát: „Eddig a szerzetesek és az apácák szentelésénél páratlan pompát fejtettek ki, noha az ő rendjük és életük nem Isten szerinti, csupán az emberi elme szüleménye, amelynek semmi alapja sincs az Írásban: mennyivel inkább kell akkor

ezt az isteni rendet tisztelnünk és mennyivel ünnepélyesebben kell megáldanunk, imádkoznunk érte és felékesítenünk! Mert a házasság egészen világi rend ugyan, de Isten igéje tanúskodik mellette, és nem emberek találták ki vagy alapították, mint a szerzetesek és az apácák rendjét. Ezért hát a kolostori rendnél százszor lelkibbnek kellene tartanunk.”

Másrészt van egy különlegessége is a kötetnek. A címe, amely elsősorban különösen hangozhat, egy középkori tárgytípus, a Minnekästchen fordításából jön. Minne nem más, mint a német

szerlemládikó, innen jött a szerlemládikó elnevezés. De miért pont ez lett a címadó tárgy? Ezek a különleges, mindig szépen díszített ládikák jegyajándékok voltak, amelyekkel a férfiak lepték meg választott hölgyüket. Az ilyen ládikában aztán a kedvestől kapott más ajándékokat, csecsebecsüket, ékszereket és leveleket rejthette el a hölgy. Így a ládikó később a közös emlékek őrzőjévé vált.

Ilyen szeretne lenni ez a könyv is: van benne hely arra, hogy megvalljuk az érzéseink, hogy szerelmeslevelet írjunk egymásnak, hogy lejegyezzük a legkedvesebb

igénket, énekünket, a közös imánkat, a lelkészünk nekünk szánt prédikációját.

Miközben megismerjük Luthernek a házasságról alkotott – a maga korában forradalminak számító – gondolatait, a könyv személyessé tehető, kiegészíthető, kommentálható, így a közös emlékek őrzésére fogható be: csak ügyesen kell tudnunk használni, meg kell tanulunk megadni egymásnak, magunknak az időt. A könyv így nehéz időkben is támasz lehet, tanúbizonysága annak a tiszta sze-

relemnek, amelyre nehéz napokon emlékeztetnünk kell önmagunkat is. Ilyenkor elővéve a nekünk, vagy az általunk írt leveleket, sokat tanulhatunk újra egymásra találva. Miközben a könyvecske teret nyújt arra, hogy időről időre beleírva, újra és újra meglepjük kedvesünket.

☞ ISÓ M. EMESE

„Lássuk meg a nagyot a kicsikben, bennük van”

Harmati Béla László: *Szószerkoltárok Magyarországon*. Budapest, 2019. (Evangélikus Gyűjteményi Kiadványok. Új sorozat. A-sorozat. 1.)

A reformáció 500. évfordulójának és a Nemzeti Múzeum 2017-es kiállításának hála a protestáns (templom) művészet egyre ismeretebbé válik mind a kutatók, mind a nagyközönség előtt. Harmati Béla László (a kelenföldi gyülekezet másodfelügyelője, evangélikus múzeumunk vezetője, művészettörténész) *Szószerkoltárok*

Magyarországon című hiánypótló műve tovább gazdagítja a protestáns egyházművészetről kialakult képet.

A szószerkoltár a templomtér reformációjának köszönhetően jött létre: a lutheri teológia és istentisztelet központjában álló igehirdetés és úrvacsora egységét látható formában jeleníti meg.

A fogalom csak a 19. század utolsó évtizedeiben, Németországban jött létre (Kanzelaltar). Jellemzően az Ágostai Hitvallást követő evangélikusok templomaiban előforduló, az oltárt és a szószerket összekapcsoló építményt jelenti. A mai Magyarországon mintegy 186 ilyen kisebb-nagyobb, a türelmi rendelet után fennmaradt szószerkoltár található.

Az olvasó még ki sem nyitja a kötetet, amikor megállítja az előtáblán látható várapalotai késő barokk szószerkoltár képe. Mózes és Áron szobrai (Ószövetség) fogják közre a keresztre feszítést (Újszövetség) ábrázoló oltárképet. A kitűnő fotó elvisz minket az oltárszószerk terébe, gyönyörködhetünk a keresztelőkúttal egybe komponált oltármenszában, a retablóban (az oltárhoz épített hátfalban), elképzeltjük a rejtve maradt szószerkossal felé vezető lépcsőn igehirdetésre érkező lelkészt. Az igényes megmunkálás mögött rejlő ikonográfiai programról a kötetben olvashatunk (46–47. o.), a további képek (222–225. o.) pedig a karzaton és a templomtér padjaiban ülő hívők szemével láttatja az úrvacsora (oltár) és az ige (igehirdetést végző lelkész) egységét hirdető műalkotást.

Harmati Béla László tipológiailag a szószerkoltár négy nagyobb csoportját különbözteti meg. A művészettörténeti elemzéseket templomfelmérések, terepbejárások, levéltári és egyháztörténeti kutatások előzték meg. A sokoldalú megközelítés révén feltárul az a gazdag evangélikus művészeti örökség, amelyre eddig kevés figyelem fordítódott. Az elemzések kitérnek az európai hatások feltérképezésére, a szószerkoltároknak a barokktól a historizáló stílusig

nyúló jegyeire, a megrendelők és az alkotók (művészek, mesterek, iparosok) személyére, a berendezési tárgyak vándorútjára, az egyes jelentésrétegek bemutatására.

A művészettörténeti munkák elengedhetetlen részét képezik az elmondottak bizonyítására szolgáló fotók. A szerző útmutatása nyomán készült, a részleteket is feltáró felvételek Tordai Róbert

és Véssey Endre, az igényes tipográfia pedig Rezessy Szabolcs munkáját dicsérik.

Az egyházművészet iránt érdeklődő kutatók és olvasók (turisták) mellett mindazokhoz szól ez a kötet, akik fontosnak tartják evangélikus identitásunk megerősítését és kulturális örökségünk megőrzését.

☞ H. HUBERT GABRIELLA

MÁRTON LÁDÁJA

A Kelenföldi Evangélikus Egyházközség új ételdobozt létesített a **Bocskai út 10.** szám alatt. Ha éhes vagy vegyél belőle, ha megteheted, tegyél bele. Hálásan köszönjük és várjuk az újbudai lakosok adományait!

A használat szabályai:

1. A doboz tisztán tartása mindenki felelőssége; 2. Hagyj másnak is; 3. Romlandó ételt a lejáratási idejének megjelölésével lehet elhelyezni, az időjárás viszonyoknak megfelelően. Főtt ételt kérjük ne tegy a ládába; 4. Amit várunk: adagnyi ételek becsomagolva, gyümölcs, pékáru, tartós élelmiszer, édesség, keksz, tartós tej;
5. Bárki belerakhat, és bárki kivehet a dobozból;

Krisztus tanúja

Vándorkiállítás mutatja be Ordass Lajos életét

„Mit félték, ti kicsinyhitűek?” (Mt 8,26) – talán sokunknak jut eszébe ez a bibliai igeveres ezekben a nehéz napokban. Van azonban egy ima, amely bátorítást adhat számunkra, s ehhez az igéhez „tartozik”. Az ima így hangzik: „Uram! Vihart nem Te támasztasz. De szolgálhatodba tudod állítani. Úgy hiszem, a viharnak azt a rendeltetést adod, hogy ráébredje az embert a hit hatalmára. Ezt egykori tanítványaid bizonyára megköszönték neked utólag. Én mindenestre hálával magasztallak azért, amit a hit által nekem nyújtottál – éppen a viharban.”

Az áhítatot Ordass Lajos mártír sorsú püspökünk írta, akinek élete mindannyiunk számára példával szolgál mindenkor: akárhol, akármikor találkozunk írásával, az igazság szól belőlük. Az ő emlékezetét segít ápolni a 2020. február 27-én, a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium dísztermében nyílt vándorkiállítás is. S hogy ajánlhatok ilyen időkben kiállítást? Szerencsénkre a tablókat az interneten teljes terjedelmükben elérhetővé tették, csak a Facebook-on kell rákeresnünk arra, hogy „Vándorkiállítás Ordass Lajos evangélikus püspök tiszteletére”.

A kiállítás szakmai referense Isó Gergely történész volt. A megnyitón Fabiny Tamás elnök-püspök és dr. Völner Pár miniszterhelyettes, az Igazságügyi Minisztérium államtitkára méltatta az életművet. Utóbbi fogalmazta meg találon „Ordass Lajos Jézus Krisztus tanúja volt”

☞ Isó M. EMESE

Karácsonyvárás: angyalok és bölcsek

*Imahét a Szt. Gellért templomban
és a
Szt. Imre kápolnában*

Hódolat a kis Jézus előtt

Heródes udvarában

Szeretetvendégség Farkasréten

Farsang 2020 a cserkészek szervezésében

Beszélgetésre is volt alkalom

Március 5-én tartottuk az idei világinanapi istentiszteletet Molnár Lilla és gyülekezeti tagjaink szolgálatával. Az idei liturgiát a zimbabwei testvérektől kaptuk. Meghitt, imádságos alkalmon lehettünk együtt. Istennek hála érte!

A lelkészi hivatal új bútorzata a tavalyi áldozati vasárnap gyűjtésének eredménye

Gyülekezetünk életéből

Január 7-én Dr. Blázy Árpádné Márti másodlelkészünk beadta a **felmondását** a gyülekezet elnökségének. Márti kérésére 30 napos felmondási idő lépett életbe, ami február 6-ig tartott. Ezen időpontig Márti minden addigi feladatát ellátta. A kibővített elnökség egyhangúlag szomorúan vette tudomásul Márti döntését, és kérte Isten gazdag áldását Márti további életére, szolgálatára. A február 9-i főistentiszteleten a gyülekezet hivatalosan is megköszönte Márti 15 éves hűséges szolgálatát. Ezen a helyen köszönjük neki a Hírlevél szerkesztőségében vállalt aktív szerepét is.

Január 7-én **ökumenikus lelkész-találkozó** keretében került sor a Himfy utcában az újbudai ökumenikus **imahét** (január 20-24.) előkészítésére, melynek vezérigéje így hangzott: ...nem mindennapi emberséget tanúsítottak irántuk... (ApCsel 28,2). Az idei szolgálattelvők: Forgács Alajos rk. plébános (nálunk), Kocsis Tamás görögkatolikus lelkész (a reformátusoknál), Kotán Béla baptista lelkész (a Szt. Gellért plébánia templomban), Huszár Lőrinc ciszterci káplán (a

baptistáknál) és lelkészünk, Blázy Árpád (a Szt. Imre kápolnában).

Nyugalmazott püspökeink szolgáltak gyülekezetünkben, január 12-én Ittész János, február 2-án Gáncs Péter püspök urak végeztek családi vonatkozású keresztelési szolgálatot.

Január 30-án a MEE Országos Iroda **építési, ingatlanügyi és műemléki osztályának munkatársai** voltak gyülekezetünk vendégei Ficzeré Ilona osztályvezető vezetésével. A küldöttség gyülekezetünk elnökségével tárgyalt az épületegyüttes felújításnak szükségességével kapcsolatban.

Február 5-én egyházközségünk adott otthont a **Budai Evangélikus Egyházmegye lelkészgyűlésének (LMK)**. A nyitó istentiszteletet Gáncs Tamás tartotta. A gyűlés legfontosabb témája a konfirmációi oktatás jövője volt.

Február 11-én ülésezett **gyülekezetünk presbitériuma**. Az áhítatot követően a testület határozatban köszönte meg Dr. Blázy Árpádné Márti szolgálatát.

Az első napirendi pontot Keczkó Pál esperes úr vezette, aki megállapította a másodlelkési állás megüresedését. Ezt követően a presbitérium döntött egy új másodlelkész meghívásáról, a lelkési díjlevélről, valamint a lelkészválasztó bizottságba delegálta három felügyelőnk: Pap Kinga Marját, Harmati Bélát és Szepesfalvy Ákost. A bizottság első ülését február 22-re hívta össze a gyülekezet elnöksége. A bizottság a munkájáról, a munka eredményeiről tájékoztatta a gyülekezet elnökségét, akik a folytatást illetően a presbitérium elé tárták az ügyet.

Gyülekezetünk lelkészei februárban újra áhítatokkal szolgáltak a **DUNA TV Hajnali gondolatok** című műsorában.

A februári **Férfikör** alkalmán **Dr. Gárpár Zoltán** testvérünk New Yorkról (1. cikk), míg a márciusin **Sass Szilárd** presbiter testvérünk Isztambulról tartott igazán érdekes és tartalmas vetített képes előadást.

Február 21-én tartotta soron következő alkalmát a **lakásifi**. A téma ezúttal a következő volt: a világvége várás mai aspektusai,

különös tekintettel a klímakatasztrófára és az új koronavírusra. Hogyan értelmezhetők ezen jelenségek a keresztény teológia tükrében? Mit mond a Szentírás a világvégéről?

Március 1-én tartottuk idei **áldozati vasárnapunkat**, melyet a lelkészlakásokban szükségessé vált felújításokra hirdettünk meg. Köszönjük a testvérek áldozatvállalását.

Március első szombatján gyülekezetünk tagjai **meglepetés szeretetvendégség** keretében is (1. képek) megköszönték Blázy Árpádné Márti 15 éves hűséges lelkési szolgálatát.

Március 10-én a Márton ládája adok-kapok ételdobozt **Orosz Anna alpolgármester asszony** is megtekintette a helyszínen és tájékozódott működéséről, valamint Gáncs Tamás kíséretében látogatást tett az evangélikus egyházközség épületében.

Március 11-én tartottuk az idei **böjti zenés sorozatunk első alkalmát** Jakab böjtje – a mi böjtünk címmel. Igét hirdetett Kató-Belavics Ágota római katolikus ka-

tekéta, közreműködött: Thurnay Viola (ének), Németh Sándor (orgona). Sajnos a sorozat további négy alkalmát le kellett mondanunk a járványügyi helyzetre való tekintettel. Bízunk benne, hogy lesz lehetőség valamikor a jövőben bepótolni. Addig is, lelkészeink a **böjti szerdákon** felváltva fognak szolgálni **egy-egy böjti elmélkedéssel**, melyek olvashatók lesznek facebook oldalunkon, ill. gyülekezetünk levelezőlistáján.

A koronavírus járvány miatt nemzeti ünnepünkön tartottuk utolsó nyilvános istentiszteleteinket.

Népmozgalmi adatok 2019

Esketések

Benczúr Zsolt – Mády Katalin
 Berzsenyi Ádám – Sütő Nagy Kinga
 Dr. Egerszegi Béla – Dr. Pál Gabriella
 Hanvay Dániel – Cziffer Tímea
 Ignác Gergely – Zsoldos Zsuzsanna
 Isó Gergely – Mezei Emese
 Iulian Marius Buica – Vajna Anita
 Karai Krisztián – Kőrösi Henrietta
 Korényi Balázs – Németh Marina
 Kovács Tamás – Nagy Anikó
 Kovács Dániel – Horváth Evelin
 Kürtfalvy Andor – Ficsor Emese
 Lencsés János – Balás Dóra Katalin

Március 22-től minden vasárnap áhítatot közvetítünk a járvány elmúltáig templomunkból, melyet facebook oldalunkon, ill. a Youtube csatornánkon lehet megtekinteni.

Március 23-ától indult el **Jób könyvének lelkészeink általi magyarázata**, melyek szerda kivételével hétköznaponként kerülnek fel facebook oldalunkra, ill. gyülekezetünk levelezőlistájára. Szolgálja mindannyiunk épülését és kísérelje a Mindenható áldása e közös bibliatanulmányozást!

Magyar Csanád – Mórocz Enikő
 Nagy Péter – Morvay Szilvia
 Nyuzó Imre – Mattyasovszky Nóra
 Rigó Attila – Kovács Nóra Erzsébet
 Svébis Bence – Kalapos Éva Veronika
 Vasvári Ferenc – Flanek Dóra
 Viola Kristóf – Sárga Nóra

Kereszteltek

Babics Léda; Bagi Ábel; Bagyinszky Zsófia Kinga; Balázs Flóra; Baló Samu; Bencze Hanga Sára; Berlik Bianka Nóra; Berlik Báborka Ilona; Berlik Bodza Klára; Berlik Csanád

István; Berlik Zétény Attila;
Bodnár Emília; Borsos Benedek Zoltán; Dencsi Eszter;
Djungu-Sungu Yooto Zente;
Dunai-Kovács Dusán;
Eigenmacht Borbála Emma;
Geresdi Norbert; Gönczi Péter;
Gönczi Tamás; Gyeskó Bence;
Gyulai Borbála; Gyulai Vince;
Horváth Péter Bálint; Inotai Zsófia;
Kiss Áron Balázs; Kiss Molli;
Kiss Viktória; Lukácsi Laura;
Lukácsi Patrik; Miskolci Tamás;
Ottó; Novák Judit; Nyéki Lili Luca;
Pálvölgyi Júlia; Sciotti Sofia;
Stegena Lilien; Tagai Sámuel;
Takács Júlia; Tarczi Attila;
Tarczi Júlia Dorottya; Terhes Marcel; Terhes Míra; Tóth Aurél;
Tóth Lili Nóra; Tóth Péter Brúnó;
Weigert Ágoston; Weigert Kristóf;
Wittinger Szilvia; Zana Enikő Zoé;
Zelenka-Hegyí Nóra

Konfirmáltak

Baranyai Erik Szindbád;
Missura Márta Panna;
Berczeli Luca Lili;
Fejér Orsolya;
Körmendi-Tóth András;
Bilsiczky Ádám Gábor;
Bencze Dávid; Móroczi Enikő;
Tóth Judit; Geresdi Norbert;
Kiss Viktória

Halottaink

Almási Attila Antal (†79); Barcsay Ilona (†72); Cselik Jánosné Kneifel Éva (†77);
Csikász Józsefné Soós Rozália (†80); Csordás Zoltánné Tóth Olga (†92);
Dr. Czibor Béláné Emich Klára (†95); Dr. Korondi István (†80);
Dr. Molnár Attila (†78); Dr. Rószás Bálint Andrásné Sohlmann Hilda Erika (†75); Dr. Takács Ernőné Dócsy Molnár Emma (†89); Éder Lajosné Farkas Emília (†95); Fekécs Gizella (†74); Galli Katalin (†77);
Haskóné Dr. Szőnyi Éva (†71); Ihrig Dénes (†88); Karsa Lászlóné Liska Márta (†81); Katona László Jánosné Gömörly Mária (†87); Komár Kalmár József (†83); Kóródi József (†78); Kostka Pál (†90); Kovács Jenő (†89); Kuk Mihály (†50);
Marosvölgyi János Dénesné Hagyits Katalin Anna (†75); Mega Dánielné Petőfi Magda (†93); Nádor Miklós (†69); Németh Gyuláné (†88); Pál Károly (†75); Papp Jánosné Baumann Ildikó (†66); Pohánka Béla (†76); Somogyi Sándor (†82);
Száll Péterné Kardos Katalin (†77); Tóth Gézané Hattyár Irén (†89); Tóth Sándor (†80); Váczi Sándorné Tomasovszky Erzsébet (†72);
Váradi Györgyné Sárkány Mária (†90); Varga Istvánné Enisz Mária (†90); Vasi Endréné Verner Mária (†72); Vecserka János (†86);

Hivatali rend

A lelkészi hivatal az új koronavírus járvány miatt zárva tart. A munkatársak otthonról dolgoznak, telefonon, e-mailen elérhetőek. Irodavezetőnk, Rákóczy-Kiss Eszter hétköznapokon 9-13 óra között telefonügyletet tart, száma: 30/455 5266.

Lelkészi hivatal:
1114 Budapest,
Bocskai út 10.
Hétfő-péntek 9-13 óra,
Csütörtök 17-19 óra.

Telefonszámok:**Lelkészi hivatal**

GÁNCNS TAMÁS igazgató lelkész	1/361-2159
BLÁZY ÁRPÁD parókus lelkész	20/824-3703
BUDAY DORKA hitoktató	20/824-2907
BEDECS RÉKA hitoktató	20/824-5370
BENCE GÁBOR kántor, karnagy	20/775-3891
NÉMETH SÁNDOR kántor	20/824-4524
RÁKÓCZY-KISS ESZTER irodavezető	20/824-2762
PORTIK ÁGNES pályázati referens	30/455-5266
LÁSZLÓ DÁVID egyházi	20/380-0852
PÖRÖNTŐ EDINA másodegyházi	30/784-8119
MÜLLER GYÖRGY kertész, karbantartó	30/846-1656
	20/573-3140

Kelenföldi evangélikus hírlevél**A Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközség ingyenes lapja**

1114 Budapest, Bocskai út 10. kelenfold@lutheran.hu,
Fent vagyunk a Facebookon: Kelenföldi Evangélikus Gyülekezet

Szerkesztőség: BERNHARDT DÓRA, BODNÁR-ILLÉS ZSÓFIA, BLÁZY ÁRPÁD, GÁNCNS TAMÁS, HARMATI BÉLÁNÉ, ISÓ M. EMESE, ITTÉS-VENÁSCH ESZTER, SZABÓ KINGA,
Szerkesztőségi ügyekben kereshető: BODNÁR-ILLÉS ZSÓFIA (tszfizz@gmail.com)
Megjelent 200 példányban. A lap készítéséhez adományokat elfogadunk, melyeket a templomi perselybe kérünk betenni.

Felelős kiadó: Szepesfalvy Ákos; Nyomdai előkészítés: Kovács András;
Nyomdai kivitelezés: Varg Hungary Kft. (www.vareg.hu); Felelős vezető: Egyed Márton

Hálaadással gondolunk a tavalyi ötven keresztelőre.

A 2019-ben felállított keresztelői fára, minden megkeresztelt után egy fagalamb kerül a fára az ünnepelt keresztnevével és a keresztelési igehellyel.

A galambot a keresztszülők díszítik fel.

Adja Isten, hogy idén is megteljen a fa galambokkal!

